

269847 - Erkeğin Kadına Olan Koruyuculuğu Ve İdareciliği, Anlamı Ve Sebebi

Soru

Nisa suresinin 34. Ayeti ile ilgili sebab-i nüzul ve tarihsel bağlamı ile ilgili açıklama nedir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Birincisi:

Yüce Allah şöyle dedi:

“Erkekler, kadınların koruyup kollayıcılarıdır. Çünkü Allah, insanların kimini kiminden üstün kılmıştır. Bir de erkekler kendi mallarından harcamakta (ve ailenin geçimini sağlamakta)dırlar. İyi kadınlar, itaatkârdırlar. Allah’ın (kendilerini) koruması sayesinde onlar da “gayb”ı korurlar. (Evlilik yükümlülüklerini reddederek) başkaldırdıklarını gördüğünüz kadınlara öğüt verin, onları yataklarında yalnız bırakın. (Bunlar fayda vermez de mecbur kalırsanız) onları (hafifçe) dövün. Eğer itaat ederlerse, artık onların aleyhine başka bir yol aramayın. Şüphesiz Allah, çok yücedir, çok büyüktür.” (Nisa 34)

Bu ayet gereğince erkek kadını yönetmesi, başkaldırdığında terbiyesi ile ilgili velayet sahibi olduğu sabittir.

Yüce Allah bu yöneticilik için iki sebep açıklamıştır: Allah’ın erkekleri kadınlardan daha faziletli kılması ve erkeğin eşi üzerine infakta bulunduğu içindir.

Yüce Allah şöyle dedi: “Allah'ın, bazısını bazısına üstün kılması ve onların kendi mallarından harcaması nedeniyle erkekler, kadınlar üzerinde 'sorumlu gözeticidir.'”

Yüce Allah bu yetkinliği başka bir ayette şöyle açıklamıştır:

Kadınların, yükümlülükleri kadar meşru hakları vardır. Yalnız erkeklerin kadınlar üzerinde bir derece farkı vardır. Allah, mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir. (Bakara 228)

Yani erkekler yaratılış ve davranış açısından, ayrıca konumları ve işleri yürütmeleri, dünya ve ahirette fazilet açısından bir derece daha üstündürler. (Tefsir İbn Kesir 1/363)

İbn Kesir ayrıca şöyle demiştir: “erkekler, kadınlar üzerinde 'sorumlu gözeticidir” yani erkek kadının yöneticisi olup onun büyüğüdür. Doğru yoldan saptığında onu terbiye edicisi erkektir. Genel olarak erkekler kadınlardan daha üstün ve daha hayırlıdır. Bu nedenle peygamberler sadece erkeklerden seçilmiş ayrıca yöneticilerin erkeklerden olmasını peygamber s.a.v şöyle ifade etmiştir: “Yöneticileri kadın olan topluluk iflah olmaz” (Buhari, Abdurrahmân bin Ebi Bekrete O da babasından rivayet etmiştir.) aynı şekilde bu konu, yargı için de geçerlidir.

“ve onların kendi mallarından harcaması nedeniyle” erkeklerin kadınlara ödediği mehir ve nafaka olarak harcadıkları para, Kur'an'da ve sünnete açıklandığı gibi yerine getirmekle yükümlü oldukları yükümlülükler. Erkek genel olarak kadından üstündür. Bu üstünlük nedeniyle yönetici ve sorumlu olmuştur. Yüce Allah şöyle dedi: “Yalnız erkeklerin kadınlar üzerinde bir derece farkı vardır.” Ali bin Ebu Talha, İbn Abbas'tan şöyle aktarır: “Erkekler, kadınların koruyup kollayıcılarıdır.” Yani amirlerdir. Kadınlar erkeklerin emrettikleri hususlarda itaat etmeleri gerekir, bu itaat ailesine iyilik ve malına koruma sağlaması gerekir.

El Beydavi tefsirinde 2/184'de şöyle dedi: “Erkekler, kadınların koruyup kollayıcılarıdır.”

Yani yöneticinin halkı idaresi gibidir. Bunun iki sebebi mevcuttur. Vehbi ve kesbi. Yüce Allah bunu şu şekilde beyan etmiştir: “Allah'ın, bazılarını bazılarına üstün kılması”

Erkeğin olgun aklı, tedbir yeteneği, salih işlerde güçlü olması nedeniyle üstündür. Bu nedenlere peygamberlik, imamet, velayet, şahitlik, cihad ve cuma vacipliği, mirasta fazla paya sahip olması ve boşanma hakkı gibi özellikler erkeğe verilmiştir.

“Ve mallarından infak etmeleri” nikah için mehir ve nafaka vermekle yükümlü olmaları.

El Zuheyli şöyle dedi: Erkek kadının yöneticisidir, yani onun büyüğü ve reisidir. Yanlış yaptığında veya davrandığında onu terbiye edecek erkeğidir. Onu koruyan, bakımını üstlenen odur. Erkek cihat ile mükellef kadın ise değildir. Erkek, kadından fazla miras alır çünkü nafakayla mükelleftir.

Erkeğin kadına yönetici olmasının iki sebebi mevcuttur:

Birincisi: Yaratılışa dayalı fiziksel unsurlar:

Olgun ve güçlü yapılı olması, algı gücünün güçlü olması, zihinsel olarak güçlü olması, duygusal olarak dengeli olması ve yapısal olarak sağlam olması anlamına gelir. Dolayısıyla, erkek, zihin, görüş, azim ve güç açısından kadından üstündür. Bu nedenle erkeklere peygamberlik, büyük imamet ve yargı konusunda ayrıcalık tanınmıştır. Ayrıca ezan, hutbe, Cuma, cihad gibi görevlerde sadece erkekler yer aldığı gibi boşanma yetkisi, bir den çok eşle evlenmek, had ve cinayetlerde şahitlik, mirasta daha fazla pay alması gibi konular erkeklere özel haktır.

İkincisi: Eşine ve yakınlarına nafaka ödemekle yükümlüdür. Ayrıca kadına ikram ve onur açısından mehir ödemek zorundadır.

Bu konular dışında hak ve yükümlülüklerde erkek ve kadın eşittir. Bu da İslam'ın güzelliklerindendir. Yüce Allah şöyle dedi: “Kadınların, yükümlülükleri kadar meşru hakları vardır. Yalnız erkeklerin kadınlar üzerinde bir derece farkı vardır. Allah, mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir.” (Bakara 228) yani evin idaresinde, aile gözetim ve denetiminde irşat ve kollamada.. (el Tefsirul Munir 5/54)

İkincisi:

Bu ayetin sebebi nüzulu ile ilgili zayıf hadisler rivayet edilmiştir:

Taberi Rahimehullah Tefsirinde 8/291 el Hasan'dan şöyle rivayet eder:

Bir adam eşine tokat attı, kadın Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'e gelip kisas istedi. Yüce Allah bu ayeti indirmiştir. "Erkekler, kadınların koruyup kollayıcılarıdır. Çünkü Allah, insanların kimini kiminden üstün kılmıştır. Bir de erkekler kendi mallarından harcamakta (ve ailenin geçimini sağlamakta)dırlar. Rasulullah adamı çağırıp bu ayeti ona okudu ve şöyle dedi: "Ben bir şey diledim Allah başka bir şey diledi."

Bu, El hasana güzel bir isnattır. Anca murseldir. Mursel ise zayıf hadislerden sayılır.

Mukatil şöyle dedi:

Bu ayet, Sa'd bin el Rabi hakkında inmiştir. Ensar'dan seçilen nakiplerden biri idi eşi Habibe bint Zeyd bin Ebu Hureyde, her iki se Ensari'dirler, kadın, erkeğine karşı çıktığında onu eliyle vurmuştur. Daha detaylı bilgi için (220192) nolu sorunun cevabına bakınız.

Üçüncüsü:

Ayetin siyakı ve bir önceki ayetle uyumu konusu ise şöyledir: Yüce Allah erkekleri kadınlardan üstün kıldığını ve her birinin mirasta payını açıkladıktan sonra erkeklerin ve kadınların karşı tarafa verilen fazilet ve üstünlüğü dilememesini emretmiştir. Zira her bir cinsin ayrı bir özelliği ve ayrı hakları mevcuttur. (el Tefsir el Munir Zuheyli 5/45)

"Allah'ın, kiminizi kiminize üstün kılmaya vesile yaptığı şeyleri (haset ederek) arzu edip durmayın. Erkeklerle kazandıklarından bir pay vardır. Kadınlara da kazandıklarından bir pay vardır. Allah'tan, O'nun lütfunu isteyin. Şüphesiz Allah, her şeyi hakkıyla bilendir." (Nisa 32)

İslam Soru ve Cevap

Genel Direktör
Şeyh Muhammed Salih el-Munecid

En iyisini Allah bilir.